

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ БЕНЧМАРКІНГУ ТА РЕІНЖИНІРІНГУ ДО СТВОРЕННЯ ПРОЦЕСНИХ ІННОВАЦІЙ

А.Є. Без'язична¹, Ю.Л. Татаринцева², А.Б. Макаренко³

¹бакалавр кафедри міжнародного бізнесу та фінансів, НТУ «ХПІ», Харків, Україна

*^{2,3}доцент кафедри міжнародного бізнесу та фінансів канд. екон. наук, НТУ «ХПІ»,
Харків, Україна*

В сучасних умовах більшість компаній стикаються з постійними змінами зовнішнього середовища, жорсткою конкуренцією у світових масштабах, безперервним розвитком нових технологій. Важливу роль в інноваційному розвитку фірми відіграють процесні інновації, як основа забезпечення виробничої діяльності, та їх створення на основі реінжинірингу та бенчмаркінгу.

Базою інноваційного розвитку підприємств є продуктові та процесні інновації. Продуктова інновація – це виведення ринку нового товару чи послуги, або значне удосконалення існуючих товарів та послуг, причому не обов'язково засноване на використанні нових технологій. Значне поліпшення має на увазі використання нових компонентів, матеріалів, способу надання послуг. Процесна інновація – це впровадження нового або значно покращеного виробничого методу, методу доставки чи післяпродажної підтримки продукції. Вона також включає істотні зміни у використовуваному устаткуванні та (або) програмному забезпеченні. Інновації такого роду можуть бути засновані на використанні нового виробничого обладнання, або програмного забезпечення, нових технологій, які можуть стимулювати істотні зміни у виробничому процесі або їх сукупності. На нашу думку розвиток процесних інновацій є більш перспективних, оскільки дає більш відчутні результати.

Передумова створення нових технологічних процесів частіше є усвідомлення недоробки існуючого процесу. Для його поліпшення розробляються нові підходи до окремих операцій або процесу в цілому. Ви можете покращити існуючі бізнес-процеси для впровадження інноваційних удосконалень шляхом застосування сучасного інструментарію: бенчмаркінгу та реінжинірингу.

Бенчмаркінг – спосіб вивчення діяльності суб'єктів господарювання, особливо конкурентів, з метою використання їх позитивного досвіду у своїй роботі [1]. Він охоплює набір інструментів, які дозволяють систематично знаходити, оцінювати позитивний досвід конкурентів або компаній, які є лідерами в галузі, і використовувати його у своїй роботі. Фундаментальний крок у застосуванні даного інструменту є об'єктивне оцінювання фірмою своєї поточної діяльності з точки зору наявних процесних інновацій (технологічно-виробничих методів). Наступним кроком є пильний вибір прикладів для наслідування, якими можуть бути фірми, які досягли успіху в цій галузі. Звідти вони збирають та аналізують необхідну інформацію про ті бізнес-функції, які потребують покращення. На основі цього вони розробляють проект зміни функції, проводять його техніко-економічне обґрунтування, реалізують власний бізнес на практиці та оцінюють ефективність змін.

Бенчмаркінг можна порівняти з маркетинговою розвідкою, яка використовується для виявлення та аналізу прихованих від очей ринкових процесів та явищ. Він дає повне розуміння про характер діяльності лідерів конкурентної сфери та причини їх успіху, оскільки дослідження стосуються не тільки виробничо-комерційних аспектів діяльності, а й психологічних. Тому з його допомогою компанія може створити

унікальний психологічний клімат, коли весь персонал буде намагатися наслідувати найкраще. Бенчмаркінг оновлює організаційну культуру такими цінностями, як здатність до саморозвитку, покращення професійної майстерності, вирішує проблему ефективного використання та нарощування потенціалу фірми.

На основі результатів бенчмаркінгу підприємство може оцінити поточну ситуацію і визначити бажані напрямки до розвитку процесів інновацій шляхом реінжинірингу. Реінжиніринг – це спосіб досягнення цілей, які тривалий час вважалися теоретично досяжними, але насправді в більшості організацій не вистачало ні технологій, ні здатності досягти їх. Реінжиніринг – це фундаментальне переосмислення та кардинальна реструктуризація бізнес-процесів для досягнення радикального покращення критичних сучасних показників ефективності: вартості, якості, обслуговування та результативності. Мета реінжинірингу процесних інновацій полягає в цілісному та системному моделюванні та реорганізації бізнес-потоків, спрямованих на перерозподіл та мінімізацію вживання ресурсів, скорочення термінів реалізації клієнтських потреб, покращення якості їх обслуговування.

При реінжинірингу процесів спочатку будується модель поточного стану "як є" (as is). Далі здійснюється модифікація процесу з урахуванням певних вимог. У результаті виходить модель «як має бути» (to be). На підставі побудованих моделей відбувається перепроєктування процесу у організації. Об'єктом реінжинірингу є не організації, а процеси. Він може дати істотне скорочення витрат, базу для розширення бізнесу, перехід на якісно новий технологічний рівень, готовність до впровадження автоматизованих систем управління.

Виокремлюють основні напрями реінжинірингу. Суть полягає в переході від вертикальної до здебільш горизонтальної координації, що значно покращує реакцію фірми на зовнішні та внутрішні зміни, а керівництво звільняється від проблем, які оперативніше й ефективніше вирішуються на горизонтальному рівні.

Вертикальна координація заснована на інструкціях, які рухаються за ланцюгом команд. У рамках вертикальної координації керівник координує роботу своїх підлеглих. При цьому робота цього керівника узгоджується його начальником з роботою паралельних підрозділів. Горизонтальна координація націлена на співробітників, які перебувають на однаковому рівні в ієрархічній структурі.

Постановка завдань реінжинірингу процесів інновацій у міру розвитку проекту постійно уточнюється. Сформульовані на початковому етапі загалом вигляді цілі можуть бути скориговані за результатами дослідження існуючої системи організації бізнес-процесів.

Сьогоднішній інтерес до застосування бенчмаркінгу і реінжинірингу впливає з тверджень, що ці інструменти є ефективним засобом досягнення більшої вигоди, як з погляду кращого задоволення замовників, так і з погляду поліпшення результатів роботи компанії.

Методи бенчмаркінгу та реінжинірингу дозволяють організаціям визначати напрямки вдосконалення бізнес-процесів, формулювати інноваційні завдання, які вимагають обов'язкових рішень для збереження конкурентних позицій або створення оновлених конкурентних переваг.

Список літератури:

1. Джинджоян В. В. Впровадження продуктивних та процесних інновацій у збутову діяльність туристичних підприємств. Інвестиції: практика та досвід, - 2018. - №9, - с. 39-45.